

Notatka z zajęć 14 stycznia 2013 r.

Czarne okręty Joe Alexa, cz. II

(Michał Mizera)

Notatkę sporządziła Maria Kruhlak.

- Jaką rolę pełni plastyczny opis przestrzeni przedstawionej w utworze?
 - ◆ Biel – ocean, Białowłosy;
 - ◆ Czerń – trojańskie czarne okręty wojenne;
 - ◆ Czerwień – fenickie okręty handlowe.
- Celem wyprawy głównego bohatera jest odnalezienie krainy bursztynu (Hel, Polska).
 - ◆ Może tak jak Eneasz założyć nowe miasto? Jakie podobieństwa można odnaleźć, zestawiając ze sobą te dwie historie?
 - ◆ Czym jest albo co może symbolizować bogactwo słowiańskiej ziemi, odnalezione i docenione przez Trojańczyka?
- Czarne okręty w *Iliadzie* Homera:
 - ◆ W przekładzie Franciszka Ksawerego Dmochowskiego fragment księgi II z katalogiem okrętów greckich został pominięty; por. jednak inne polskie przekłady, w których występuje wyrażenie „czarne okręty”.
 - ◆ Angielskie przekłady zawierające wyrażenie „black ships”:
 - The Iliad of Homer, translated by Alexander Pope:
<http://www.gutenberg.org/files/6130/6130-h/6130-h.html>
 - The Iliad of Homer, translated by Theodore Alois Buckley:
<http://www.gutenberg.org/files/22382/22382-h/22382-h.htm>
 - The Iliad of Homer, translated by Andrew Lang, M.A., Walter Leaf, Litt.D., And Ernest Myers, M.A.:
<http://www.gutenberg.org/cache/epub/3059/pg3059.html>
 - ◆ Co mogą oznaczać *czarne okręty*?
 - okręty wojenne;
 - ciemne okręty;
 - czarne żagle;
 - okręty pokryte smołą;

- groźne okręty znamionujące śmierć.
- Słynne okręty w literaturze antycznej:
 - ◆ okręt Odyseusza;
 - ◆ Argo (wyprawa Jazona po złote runo);
 - ◆ flota Enesza;
 - ◆ okręt Tezeusza z czarnymi żaglami.
- Zastanawialiśmy się także:
 - ◆ który z tekstów – *Iliada* czy *Odyseja* – jest naszym zdaniem bardziej kulturotwórczy i dlaczego?
 - ◆ nad nawiązaniami do czarnych okrętów w kulturze współczesnej:
 - Woody Allen *Sen Kasandry* (2007) – czarne okręty jako przestroga, symbol zbliżającej się zagłady, która może spotkać dwóch braci.
 - *Czarne okręty* Destroyers (nieistniejący już polski zespół thrash metalowy) – twórcy raczej zainteresowani metaforą śmierci i zniszczenia, utwór wydaje się nie mieć związku z mitem.
 - *Kurofune* (czarne okręty) – w ten sposób nazywano okręty z Zachodu, przybywające do Japonii. Por. także Aviad E. Raz, *Riding the Black Ship. Japan and Tokyo Disneyland* (1999).
- Zakładając, że autor cyklu *Czarne okręty* chciał poprzez swój tekst odnieść się w jakiś sposób do ówczesnej sytuacji politycznej Polski, zastanawialiśmy się, jakimi metaforami mógł się posłużyć i co w ten sposób chciał czytelnikowi przekazać:
 - Topos Polski niosącej dalej los Troi?
 - Białowłosa jako nowy Eneasza na ziemi słowiańskiej?
 - Jakiego zagrożenia mogła obawiać się Polska w latach 1972-1975?
 - Kapitał z Zachodu?
 - Związek Radziecki ze Wschodu?
 - Czy możemy odnaleźć w naszej historii ślad „konja trojańskiego”?

Do sprawdzenia:

- ❖ Jo Graham, *Black Ships* – motyw Troi i czarnych okrętów.
- ❖ Na następne zajęcia: *Ovidius puerilis*, czyli o poezji Owidiusza dla najmłodszych.
Jaki antyk poznają dzieci przez Owidiusza?